

Päris rikkad

Nii kaua kui riigi rahakott on õbluke, toimub järjest suurem koolide kihistumine.

On koole, mis on saanud renoveerimistöödeks 30 miljonit krooni, ja koole, millele jagub vaid 300 000. Lõppude lõpuks tuleb kogu see raha maksumaksja taskust. Miks siis mõned koolid on tõstetud pjedestaalile? Ega ükski lapsevanem taha, et just tema laps peab käima sellises koolis, kus lagi sisse langeb või tualettruumid upuvad väljaheidetesse.

Nii nagu Eestis on ääremaad, nii on need ka Tallinnas. Pealinna keskel asub kool, mis on viimase sõna järgi renoveeritud, sellele kulutatud summa ulatus 40 miljonini. Paar kilomeetrit eemal asub 18. sajandist pärit ahi-küttega keskkool, mille renoveerimiseks kuluks ligi 15 miljonit krooni, kuid millele niipea pole ette nähtud raha kapitaalremondiks.

Koolile eraldatavad summad sõltuvad suuresti kooli nn perspektiivist. "Ei saa ju võrrelda Tallinna 59. põhikooli Gustav Adolfi Gümnaasiumiga, millel on pikk ajalooline traditsioon. Eks selle 59ndaga tegeldakse ka, aga eelistused on langenud lihtsalt teistele," arvab Vahur Rimmel, Tallinna Kesklinna valitsuse haridusosakonna juhataja asetäitja.

Kes küll on need õnnetud, kes peavad õpima ja õpetama "ebaperspektiivses" koolis?

Mõjuvõimas lobitöö

Tallinna linnavalitsuse seisukoha järgi tuleks raha jaotada nii, et saaks aastast kvaliteetselt renoveerida ühe või kaks koolimaja.

Loomulikult on rahasummade jupikaupa jagamine koolide vahel üks suur raiskamine. Kuid nii suured erinevused, mis on tekkinud koolide seisukorras, on liig mis liig.

Kuidas siis satub osa koole renoveeritava nimekirja, teised aga jäävad välja?

Üks osa haridusasutuste kapitaalremondi vahendeid tuleb linna eelarvest, mis jaotatakse linnaosadele nende halduses olevate hoonete kubatuuri järgi. Seejärel määrab linnaosa haridusosakond ise, milline haridusasutus kui palju raha saab. Arvesse võetakse hoonete vanust, kasutamise intensiivsust ja muid tegureid.

Tallinna Reaalkooli hoolekogu liikme, arhitekt Enn Laansoo arvates on nimekirja satumiseks esmatähtis kooli enda asjaajamine ja tõhus eeltöö. Asjaajamise kultuur mõjutab lõplikku valikut päris palju. Lobitöö on alati olnud mõjus tegur ja ilmselt nii ka jääb.

Lõviosa kesklinnale

Teine osa rekonstrueerimise või kapremendi rahast määratakse Tallinna investeringute kavas. See summa on tänavu 43,5 miljonit, ent tuleval aastal loodetakse seda kolmekordistada. Käesoleval aastal läks 10 miljonit Prantsuse Lütseumi ja 15 miljonit Gustav Adolfi Gümnaasiumi renoveerimiseks, viis miljonit oli ette nähtud staadionide korrasdamiseks. Tegelikult ülejäänud seitsmele linnaosale ei jäänudki eriti midagi.

Remmeli arvates ei tohiks teised linnaosad pahandada, et Tallinna kesklinn on saanud nii palju vahendeid. Kui 10-20 aastat tagasi arendati välja Lasnamäe, enne seda

ja täitsa vaesed

Mustamäe ja Õismäe, siis kesklinna vanade koolidega ei tegelnud mitte keegi. Siin on üle 100 ja 300 aasta vanuseid koole ja loomulikult on ka nende amortisatsioon suurem.

"Teised linnaosad võiksid samuti oma vahendid koondada ühe-kahe objekti korras-tamiseks. Praegu on neil nii, et iga kool saab näpuotsaga, kuid tegelikult peaaegu mitte midagi," lisab Rimmel.

Haridussüsteemi reformimine on pool muna

Tallinna haridusameti juhataja asetäitja Mati Roodese sõnul kujuneb investeeringute pin-gerida raskete vaidluste tulemusena. Esmalt vaieldakse linnaosa-siseselt asjad enam-vähem selgeks, hiljem jätkatakse juba linna tasemel.

Riigikogu saadiku Toivo Jürgensoni arvates, kes on ka Tallinna Reaalkooli volikogu liige, on tegelik probleem raha kasutamise ebaefektiivsus. Ega enne midagi oluliselt ei parane, kui haridussüsteemis ter-vikuna ei tehta sisulisi ümberkorraldusi. Kui Eestis muud valdkonnad on kiiresti muu-tunud, siis haridussüsteem elab endiselt sot-sialismiaja reeglite järgi.

"Kuigi peaks jääma tasuta õpe, tuleks kooli haldamisse kaasata ka erainitsiatiiv. Praegu on nii, et üksikud koolid, mis suu-davad teha lobi, löikavad kõige suurema osa rahast ära ja teistele ei jää midagi," lisab Jürgenson.

Toomas Tavast

Kaks kesklinna kooli: "ebaperspektiivne" ja "perspektiivne".

Foto: Valio Krauser